

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

№82, 14–16 березня 2022

НАСТУП РОСІЇ НА УКРАЇНУ ЗАБУКСУВАВ, ЦІЛЛЮ РОСІЙСЬКОЇ АРМІЇ Є МИРНІ ЖИТЕЛІ

Пентагон [азначає](#), що наступ Росії на Україну забуксував майже на всіх напрямках. Причиною невдач він називає жорсткий опір, який чинять українські війська. Зазначається, що кількість загиблих військовослужбовців російської армії може становити від 5 до 9 тисяч осіб, при цьому зараз залучені всі 100% (близько 150 тисяч військовослужбовців), які мали вдертися в Україну та за найкоротші терміни окупувати всю її територію. За [даними](#) Генерального штабу Збройних сил України, на 16 березня сукупні втрати російських збройних сил склали 13,8 тисячі людей, при цьому підрахунок утруднений у зв'язку з високою інтенсивністю бойових дій.

Про ситуацію на ранок 17 березня – [тут](#).

Загальна ситуація у Маріуполі катастрофічна, місто перебуває під постійними обстрілами авіації та артилерії російських окупаційних військ. Режим тиші не було встановлено, доставка гуманітарної допомоги [неможлива](#), автобуси для евакуації не пропускають у місто. Заступник мера Маріуполя Сергій Орлов вважає, що місто зараз зруйноване на 80-90%. 15 березня російські військові взяли у [заручники](#) лікарів та пацієнтів Обласної лікарні інтенсивного лікування у Маріуполі.

Вдень 16 березня російська авіація скинула надпотужну бомбу на драматичний [театр](#) у центрі міста, який ще з початку березня служив офіційно [заявленим](#) притулком для приблизно тисячі мирних жителів. Через запеклі бої дістатися

завалів і встановити кількість жертв було неможливо, їх почали розбирати лише наступного дня – повідомляється, що бомбосховище [витримало](#) вибух. Супутникові знімки [показують](#), що спереду та позаду будівлі були надписи "діти", щоб попередити російських пілотів про те, що тут розташовано притулок. У російському Міноборони [заявили](#), що їхні літаки не причетні до бомбардувань. У Міністерстві закордонних справ України [заявили](#), що всі, хто причетний до цього злочину, буде притягнутий до кримінальної відповідальності в міжнародних судах, і закликали до посилення санкційного тиску на Росію.

За [словами](#) радника мера Маріуполя Петра Андрющенка, кількість жертв російських обстрілів може наблизитися до 20 тисяч, проте офіційна та підтверджена інформація станом на кінець 14 березня 2022 року [становить](#) приблизно 2357 загиблих.

Спроби створення гуманітарного [коридору](#) для евакуації мешканців Маріуполя на приватних автомобілях не реалізуються повною мірою, оскільки російські збройні сили [обстрілюють](#) біженців. 14 березня з міста вдалося евакуюватися 4 тисячам осіб, 15 березня – близько 20 тисячам, а 16 березня – приблизно 6,5 тисячам.

Інтерв'ю про ситуацію у місті із заступником мера Маріуполя [опублікував](#) Forbes, а Associated Press веде [репортаж](#) із міста. Історія однієї з мешканок Маріуполя – [тут](#).

У Харкові станом на 15 березня повністю [знищено](#) 600 будинків, [обстріли](#) житлових кварталів та цивільної інфраструктури не припиняються цілодобово, призводячи до [пожеж](#). При цьому місцева влада [зазначає](#), що окупувати Харків не вдасться. Критичною точкою Харківської області залишається місто Ізюм, мешканці якого позбавлені світла, тепла, електрики, мобільного зв'язку.

Тривають [обстріли](#) та [авіаудари](#) по [Києву](#), [Чернігову](#), Миколаєву, [Волновасі](#) та іншим містам, цілями стають [житлові квартали](#), лікарні, університети, місця скупчення людей. У містах залишається велика кількість мирних жителів (репортаж про ситуацію у Києві – [тут](#)), діють також сили територіальної [оборони](#). Прокуратура України розпочала [розслідування](#) за фактом порушення законів та звичаїв війни, поєданого з умисним вбивством. Фотографії показують ситуацію в Україні 14, 15 та 16 березня.

Росія вдається до тактики обстрілів окупованих міст, маючи намір надалі покладати відповідальність за те, що сталося на Україну. Так, 14 березня ракетною "Точка-У", спорядженою касетними боєприпасами, [обстріляли](#) Донецьк. У Центрі протидії дезінформації при РНБО [заперечили](#), що обстріл Донецька здійснено українськими військовими. Проведений групою розслідувачів Conflict Intelligence Team аналіз дозволяє [підтвердити](#), що запуск ракети був провокацією російських збройних сил і проводився з території, що знаходиться під їх контролем.

Російська пропаганда продовжує намагатись створити враження "згоди" жителів України з війною. Так, 14 березня представники російського Міноборони провели [брифінг](#), на якому заявили, що нібито жителі 13 областей України хочуть "хороших стосунків" із країною-агресором. 16 березня було [заявлено](#) про

створення в Херсоні Комітету порятунку "За мир і порядок", до складу якого увійшли місцеві проросійські політики та колаборанти. Протести проти російської окупації продовжуються – одна з акцій відбулася в [Токмаку](#) (Запорізька область), при цьому російські збройні сили [перешкоджають](#) їхньому проведенню, зокрема, викрадаючи учасників. У Скадовську (Херсонська область) [викрали](#) мера, якого пізніше звільнили. Також 16 березня міського голову Мелітополя Івана Федорова, якого раніше викрали російські збройні сили, [звільнили](#) з полону, [обмінявши](#) на 9 російських солдатів. Понад 70 організацій підписали [звернення](#) до міжнародного товариства у зв'язку з викраденнями та вбивствами українських активістів, правозахисників, волонтерів, журналістів, працівників органів місцевого самоврядування, які проживають на територіях областей України, частково зайнятих російською армією. У зверненні закликають Росію припинити порушення прав людини й дотримуватися положень Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни, а міжнародні організації – максимально поширювати інформацію про тиск, який чиниться російськими збройними силами на мирних жителів.

Міністр внутрішніх справ України Денис Монастирський [зазначає](#), що після закінчення війни з Росією Україні знадобиться кілька років лише на проведення розмінування.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль [повідомив](#), що на відновлення України знадобиться щонайменше \$565 млрд. Україна працюватиме над тим, щоб кошти та майно Росії за кордоном були заарештовані. Сполучені Штати [оголосили](#) про початок роботи спеціальної групи, яка займається пошуком та арештом активів російських еліт та олігархів, а також використовуваних ними підставних осіб. У групі беруть участь США, Велика Британія, Канада, Японія, Німеччина, Франція, Італія та Єврокомісія. Від кожної з цих країн до групи увійдуть представники міністерства фінансів, міністерства юстиції та міністерства внутрішніх справ.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА: БІЛЬШЕ САНКЦІЙ ПРОТИ РОСІЇ, А ЗБРОЇ – УКРАЇНІ

15 березня Рада ЄС остаточно [затвердила](#) четвертий пакет санкцій проти Росії, внівши до санкційного списку ще 15 фізичних та 9 юридичних осіб – ключових олігархів, лобістів та пропагандистів, які просувають наратив Кремля про ситуацію в Україні. Крім цього, Рада ЄС ввела секторальні санкції, заборонивши всі угоди з низкою державних підприємств, наклавши жорсткіші експортні обмеження щодо товарів та технологій подвійного призначення, заборонивши нові інвестиції в російську енергетику, а також запровадивши комплексне обмеження експорту обладнання, технологій та послуг для енергетичної галузі, а, крім того, додаткові обмеження на торгівлю залізом і сталлю. Під санкції потрапили компанії авіаційної, військової промисловості, судно- та машинобудування.

Держави Європейського Союзу [мають намір](#) запровадити нові санкції проти найбільших російських нафтових компаній "Роснефть", "Транснефть" та

"Газпром нафту", але поки продовжать купувати у них нафту. Компанії також зіткнуться із забороною на інвестиції, яка, як очікується, заморозить їхнє фінансування з джерел у ЄС у рамках нових проєктів з видобутку та розвідки всіх викопних видів палива.

Швейцарія [прийняла](#) додаткові санкції Європейського Союзу проти російських фізичних та юридичних осіб, опубліковані 15 березня у відповідь на вторгнення РФ до України – ще 197 осіб підпали під фінансові санкції та обмеження на поїздки, а фінансові санкції було введено проти 9 компаній. Санкційний список Швейцарії наразі повністю відповідає списку ЄС. Вперше до обмежувальних заходів ЄС приєдналася [Сербія](#). Британія [додала](#) 350 осіб і компаній у список санкцій, також [оголосивши](#) про заборону на експорт до Росії предметів розкоші й наклавши нові мита на імпорт ключових товарів. Нові індивідуальні санкції запроваджено [Канадою](#) та [Японією](#). Сполучені Штати оголосили про запровадження [санкцій](#) щодо високопоставлених військових та ключових співробітників російської оборонної промисловості.

15 березня низка країн-членів Світової організації торгівлі [повідомили](#), що залишають за собою право зупинити дію поступок та інших зобов'язань щодо Росії. Спільну заяву підписали Європейський Союз, США, Канада, а також інші країни Великої сімки, які мають намір позбавити Росію режиму найбільшого сприяння. Експерти [зазначають](#), що це рішення є вкрай важливим: однією з ключових перешкод для обмеження російського імпорту є членство РФ у Світовій організації торгівлі, при цьому процедури СОТ не передбачають виключення країни-члена з організації. Проте зупинка режиму найбільшого сприяння де-факто нівелює членство РФ у СОТ та дозволить блокувати російський імпорт.

Єврокомісар з економіки Паоло Джентілоні [заявив](#), що економічні санкції з боку ЄС впливають, але їх недостатньо, щоб зупинити війну Росії проти України – необхідні постачання озброєнь.

Президент США Джо Байден [оголосив](#) про надання додаткових \$800 мільйонів для допомоги Україні. Крім того, США [передадуть](#) Україні системи протиповітряної оборони для протистояння російській агресії. Джо Байден також запевнив, що США разом із союзниками зроблять усе, щоб наблизити кінець цієї трагічної та марної війни й продовжать чинити тиск на економіку РФ. Словаччина також попередньо [погодилася](#) надати Україні систему протиповітряної оборони С-300 для захисту від російських авіаударів. Велика Британія [пообіцяла](#) переносний зенітно-ракетний комплекс Starstreak, який здатний вражати повітряні цілі на висоті до 7 км.

РОСІЯ ВИКЛЮЧЕНА З РАДИ ЄВРОПИ, СПРОБИ ДИПЛОМАТИЧНОГО ВПЛИВУ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ НА РІЗНИХ МАЙДАНЧИКАХ

15 березня російське Міністерство закордонних справ [повідомило](#) про вручення Генеральному секретареві Ради Європи (РЄ) Марії Пейчинович-Бурич

повідомлення про вихід Росії з організації. За Статутом Ради Європи, юридичне припинення членства відбудеться наприкінці поточного фінансового року.

Однак того ж дня Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) [прийняла](#) рішення про негайне [виключення](#) Росії з Ради Європи через несумісність її дій із принципами організації. Незважаючи на виключення Росії, ПАРЄ [прагне](#) продовжити підтримку недержавних інститутів, що протидіють диктатурі Володимира Путіна, доручає Раді Європи "підтримувати та взаємодіяти з правозахисниками, демократичними силами, вільними ЗМІ та незалежним громадянським суспільством у Росії". Очікується, що фінансування для цього буде надано членам РЄ, що залишилися. Також рішення пропонує "посилити підтримку держав Ради Європи, які прийняли велику кількість українських біженців".

ПАРЄ також закликала всі держави, що залишилися в організації після вигнання Росії, "розглянути можливість збільшення їхньої допомоги Україні в її роботі щодо посилення захисту своєї території, включаючи її повітряний простір, щоб зменшити людські втрати та трагічні гуманітарні наслідки загарбницької війни з боку Росії".

Таким чином, Росія стала [першою](#) в історії країною, виключеною з Ради Європи. Також із 16 березня вона перестала бути членом Європейської Конвенції про права людини. Європейський суд з прав людини тимчасово [припинив](#) розгляд усіх скарг проти Росії і повернеться до нього не раніше, ніж оцінить правові наслідки ухваленої резолюції. Про наслідки виключення [розповідає](#) правозахисний центр "Меморіал": тепер подати скаргу до ЄСПЛ можна лише у тому випадку, якщо порушення було вчинено до цієї дати. Крім того, Росія не буде зв'язана міжнародними зобов'язаннями відмовитися від смертної кари.

Міжнародний Суд ООН у Гаазі продовжує розгляд справи України проти Росії щодо можливих порушень Конвенції про геноцид. Він вказав Росії на необхідність зупинити військову операцію, розпочату 24 лютого, зазначивши, що жодні приватні групи чи сили міжнародних організацій чи інших держав під контролем Росії не можуть брати участь у військових операціях. Суд також зазначив, що обидві сторони мають утриматися від погіршення суперечки. Хід розгляду [висвітлює](#) "Медуза".

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [зазначив](#), що рішення суду є юридично зобов'язувальним відповідно до норм міжнародного права. Він додав, що це рішення стане точкою відліку для інших юридичних та політичних оцінок російської агресії.

16 березня у Брюсселі відбулася зустріч міністрів оборони країн НАТО. Міністр оборони Польщі Маріуш Блашак [презентував](#) проєкт створення миротворчої місії в Україні. Генсек НАТО Єнс Столтенберг на пресконференції за підсумками зустрічі [заявив](#), що учасники поділяють позицію щодо підтримки України та надання зброї для захисту від Росії, але всіляко уникатимуть прямої участі Альянсу у війні. Водночас міністри країн НАТО погодилися продовжити постачання в Україну сучасного обладнання та систем протиповітряної оборони, протитанкової зброї та інших видів підтримки.

Видання Financial Times з посиланням на джерела, які брали участь у переговорах України та Росії [заявили](#), що сторони обговорюють мирну угоду з 15 пунктів, яка включає оголошення Києвом відмови від вступу до НАТО в обмін на гарантії безпеки від союзників і виведення російських військ з України, які зайшли на її територію після 24 лютого.

Прессекретар президента Росії Дмитро Пєсков [заявив](#) журналістам, що обговорюється можливий нейтралітет України за прикладом Австрії чи Швеції.

Радник президента України Михайло Подоляк [відреагував](#) на публікацію, заявивши, що вона відбиває лише позицію російської сторони. Він пояснив, що заяви Росії є лише спробою демонструвати ініціативу в переговорах і [наголосив](#), що подібні пропозиції не поділяються Україною, яка прагне досягти припинення вогню, виведення російських військ та отримати "абсолютні гарантії безпеки" – дієвіші, ніж виявився на практиці Будапештський меморандум. Ізраїль взяв на себе місію посередника у пошуку миру та завершенні російської агресії проти України, повідомив [керівник](#) Офісу президента України Андрій Єрмак. За його словами, Україна також веде діалог з Ізраїлем для його участі у гуманітарній складовій.

У Кремлі [відмовляються](#) прогнозувати, коли Росія піде на підписання мирних домовленостей з Україною.

16 березня президент України Володимир Зеленський [виступив](#) перед Конгресом США, закликавши американців виявити лідерство та надати більшу підтримку у боротьбі з російською агресією. Він також закликав США вводити санкції проти Росії щотижня аж до закінчення війни, запровадити безпольотну зону над Україною або надати системи протиповітряної оборони для боротьби з російськими літаками та ракетами.

Він також запропонував створити нове міжнародне [об'єднання](#), U-24 ("United for Peace"), - союз держав, готових за 24 години надавати всю необхідну допомогу, у тому числі постачання озброєнь, прийняття санкцій, гуманітарну, політичну та фінансову підтримку. Він додав, що метою створення такого об'єднання також буде надання допомоги країнам, які переживають стихійні лиха, техногенні катастрофи, гуманітарну кризу чи епідемію.

17 березня президент України [виступив](#) перед німецьким Бундестагом. Володимир Зеленський закликав до однозначної підтримки України й звернув увагу на економічні зв'язки німецького бізнесу з РФ, що тривають. За його словами, гроші, отримані Росією від інших країн, йдуть на фінансування війни. Президент нагадав, що Німеччина раніше не підтримувала вступ України до НАТО, а зараз затулює ухвалення рішення про входження України до ЄС. За його словами, такими діями в Європі будується нова стіна та закликав канцлера Олафа Шольца зруйнувати її.

ПУТІН АНОНСУВАВ ОЧИЩЕННЯ СУСПІЛЬСТВА ВІД "НАЦІОНАЛ-ЗРАДНИКІВ"

Російська влада розгорнула безпрецедентну кампанію тиску на росіян, які виступають проти війни. Проєкт "ОВД-Інфо" детально проаналізував

репресивну кампанію в [доповіді](#) "Ні війні. Як російська влада бореться з антивоєнними протестами". Короткий переказ – [тут](#).

Також у Росії порушили [перші кримінальні](#) справи про поширення "хибної інформації" про російську армію.

14 березня Марина Овсяннікова, редакторка російського Першого каналу, [вийшла](#) з антивоєнним плакатом та пропаганди під час випуску новин, як повідомляється, у прямому ефірі. Пізніше стало відомо, що її оштрафували на 30 тисяч рублів (близько 300 доларів), при цьому звинувачення висунули за відеозвернення, в якому вона закликала протестувати проти війни. Розглядається можливість порушення проти неї кримінальної справи. На [думку](#) колумністки "Української правди", цей протест може бути зрежисованим російською стороною, і покликаний відвернути увагу країн Заходу від ситуації в Україні.

16 березня Володимир Путін провів нараду "про заходи соціально-економічної підтримки регіонів Росії", під час якої виголосив [промову](#), присвячену війні в Україні. Він заявив, що Росія "вимушено" напала на Україну, назвав дії російської армії в Україні "успішними" і підкреслив, що війна йде за планом, а збройними силами Росії "робиться все, щоб уникнути втрат серед мирного населення". Окрема частина виступу була присвячена "п'ятій колонії", що виступає у Росії проти війни. Путін заявив, що уряди країн Заходу намагаються підірвати суспільний устрій РФ, використовуючи "націонал-зрадників" і [анонсував](#) "очищення суспільства" від них.